

[Finn Poulsen.]

mer til at arbejde på samme måde som det sociale byggeri. Vi anerkender begge former, men vi tager ind i produktionens tjeneste den værdi, som ligger i, at det private byggeri må få fortjeneste og være frit stillet, og vi har ikke noget imod, at der er fortjeneste i det private byggeri. Derved skabes den opsparing, som skal skabe nyt byggeri. Det er måske netop et af problemerne for de sociale boligselskaber, at de ikke har skabt sig opsparing nok, for efter den stilling, de har, og den tid, de har virket, skulle de i virkeligheden i dag være i stand til at iværksætte et meget betydeligt ustøttet byggeri; derfor er det ikke nogen trøst, at man gør de to byggeformer lige på det punkt. I øvrigt er de ikke helt lige alligevel; der er forskel med hensyn til länegrænsen og stempelbegunstigelse, og der er skatteproblemet. Der er altså et problem, som trænger sig på, hvis man vil løse spørgsmålet ved at trække det private byggeri ind i den samme atmosfære som det sociale byggeri. Begge former kan have deres berettigelse, det anerkender jeg, men man skal ikke gøre dem ens, man skal lade være med at forse sig på denne påstand om, at forretningsmæssig fortjeneste i boligbyggeriet er udnyttelse. Det er jo ikke udnyttelse at producere og virke for at skaffe befolkningen de fornødenheder, den skal have; hvorfor i al verden skulle det så være udnyttelse at gøre det på boligproduktionsområdet? Jeg tror nok, at vi, hvis disse synspunkter kunne lægges til grund, meget hurtigt kunne skabe en tilstand, der ville give boliger nok i dette land.

Jeg håber, at der trods disse dybe modsætninger i principperne alligevel kan findes en vej frem. Det er jo klart, at det må være utilfredsstillende for befolkningen, at folketinget ikke i løbet af 50'erne har kunnet løse dette problem. De krigstidsvirkninger, som man oprindeligt ville påstå hindrede løsningen, er jo for længst forsvundet. Det er helt andre forhold, der nu spiller ind. Jeg tror, at en af årsagerne til, at

det er gået så småt og så langsomt, er, at man ikke har villet erkende det berettigede i at organisere boligproduktionen, som al anden produktion organiseres.

Thestrup: Jeg er naturligvis enig med den højtærede boligminister i de ændringer, han har foreslået med hensyn til tilskuddene, således at de bliver socialt bestemt. Vi er velvilligt indstillet over for den ændring, boligministeren har foreslået vedrørende kollegiebyggeriet, og vi er naturligvis også meget velvilligt indstillet over for den ændring, der er sket med m²-tilskuddene, således at det bliver ens for det sociale og det private, støttede byggeri.

Det, der er og bliver hovedspørgsmålet, i hvert fald det spørgsmål, som jeg i særlig grad er betænkelig ved ved denne lovgivning, er, om det private byggeri vil fortsætte, efter at der er kommet denne stærke forøgelse af restriktionerne, og efter at det støttede byggeri og de regulerede lejer er blevet af et så stort antal som 20 000 lejligheder årlig. Vi har kun sikkerhed for, at der kan bygges 26 000 lejligheder; hvis ikke det er muligt at få tallet langt, langt højere op, er jeg rigtignok bange for, at det private byggeri går i stå, hvis det skal stå tilbage med et ganske lille antal lejligheder over for det store antal støttede og dermed regulerede lejligheder. Den del af byggeriet, jeg navnlig nærer betænkelighed for, fordi den forekommer mig at være, jeg havde nær sagt det centrale, i hvert tilfælde noget af det bedste i byggeriet, det er parcelhusbyggeriet. Jeg kan ikke se rettere, end at det ville være en virkelig ulykke, hvis forholdet blev det, at parcelhusbyggeriet kom til at lide skade ved de ændringer, vi her er i færd med at gennemføre eller i hvert fald har fået forelagt. Erfaringerne fra 1958-loven, fra hele den tid, vi har haft med byggespørgsmålet at gøre, viser os klart, at det private byggeri for at gå i gang med og påtage sig opgaven må være således stillet, at det bliver en virkelig betydelig del af byggeriet, der kommer på